

mtatkki

Hungarian Academy of Sciences
Centre for Social Sciences
Institute for Minority Studies

A PDF fájlok elektronikusan kereshetőek.

A dokumentum használatával elfogadom az
[Europeana felhasználói szabályzatát](#).

V. Cigányok

148.

a)

Méltóságos Főispán Úr!

Alulírott Farkas János, Jakab László, Varga György, Varga István, Varga Erzsébet és Teréz, valamint Petrovics Anna lánycsóki lakosok napszámos cigányokat a lánycsóki községi elöljáróság mint állítólag volksbundistákat már az egész tél folyamán robotba, közmunkára rendelte azzal, hogy amennyiben a közmunkát nem teljesítik, mint volksbundistákat internáltatnak bennünket. Méltóságos Főispán úr, mi mint cigányok nem vagyunk, nem voltunk és nem is lehetünk Volksbund tagok, hiszen németül egy szót sem értünk és tudunk. Semmiféle párthoz nem tartozunk, tehát nyilasok sem voltunk. Valamennyien dolgozunk és családjaink eltartása céljából munkával keressük kenyerünket. Jelenleg Dévényi László úrnál vagyunk leszerződve, az egész nyárra a cséplőgép melletti munkára, rendes írásbeli szerződéssel. Arra kérjük méltóságodat, szívcskedjék a lánycsóki községi elöljáróságot utasítani, hogy bennünket a szerződéses munkánk elvégzésére a robot munka mellőzésével bocsásson el, és méltóztassék őt figyelmeztetni, hogy tartózkodjon minden olyan fenyegetéstől, hogy bennünket, mint volksbundistákat internáltatni fog.

Tisztelettel:

Farkas János és trsi.

b)

Mohácsi járás főjegyzőjétől.

1379/1945.szám

Tárgy: Farkas János és társai lánycsóki cigányok panasza.

Rendelet száma: 686/főisp.v.m.1945.

Főispán Úrnak!

A visszavárólag kiadott melléklet felterjesztése kapcsán jelentem, hogy a panasz teljesen alaptalan, mert a községi elöljáróság a cigányokat sohasem minősítette volksbundistáknak. Az igaz, hogy közmunkára több ízben kirendelve lettek, azonban ezen kötelezettségüknek szokás szerint csak igen szórványosan tettek eleget, minek után a községi elöljáróság megfenyegette őket azzal, hogyha kirendelésnek nem tesznek eleget ép úgy, mint a volksbundisták 30 napra lesznek a munkatáborba berendelve.

Tény az, hogy jelenleg cséplni járnak, de ez egész nyáron úgy sem tart, s amint ezen megőgazdasági munka megszűnik, úgy újból dologkerülőkké válnak.

Mohács, 1945. július 25.

Olvashatatlan aláírás s.k. járási főjegyző

c)
Baranyavármegye és Pécs város főispánjától.
ad 686/főisp.v.m.1954.szám.

Decleva Dénes ügyvéd. úrnak, Pécs. Anna u. 4. sz.

Farkas János és társai lánycsóki lakosok ügyfelei panasza tárgyában a vizsgálatot elrendeltem. Ennek eredményeként azt a választ kaptam, hogy a lánycsóki cigányokat a községi előljáróság sohasem minősítette volksbundistáknak, hanem mivel a közmunkára kirendelésüknek több ízben nem tettek eleget, figyelmeztette őket, hogy szabotázsuk esetén, mint a volksbundistákat 30 napra munkatáborba fogja őket berendelni.

Pécs, 1945. július 28.

Boros s.k. főispán.

BML. Bvm. főisp. ált. iratok. 686/1945.

149.

a)
Baranyavármegye Földhivatalától, Pécs.
3844/1947.szám.
Tárgy: Bogádmindszenti cigányok részére új telephely biztosítása.

Baranyavármegye Főispánjának, Pécs.

Bogádmindszent község előljárósága egy községi bizonyítványt terjesztett be hivatalomhoz, melyben igazolja, hogy a község határában élő 24 cigány család részére a jelenlegi telephely alkalmatlan.

Értesülésem szerint Főispán Úr ebben az ügyben helyszíni vizsgálatot folytatott le.

Kérem, szíveskedjék a vizsgálat eredményét hivatalommal közölni, továbbá azt is, hogy a Főispán Úr szükségesnek tartja-e a fenti 24 cigány család részére új telephely kijelölését.

Pécs, 1947. március 14.

Dr. Boda Géza s.k. törvényszéki bíró ügyvezető

b)
Baranyavármegye főispánjától
199/főisp.1947.szám.
Tárgy: Bogádmindszenti cigányok részére új telephely biztosítása.

Baranyavármegye Földhivatalának, Pécs.

3844/1947. számú megkeresésére való hivatkozással értesítem t. Címet, hogy a bogádmindszenti cigányok részére új telephely kijelölését mindaddig nem tartom szükségesnek, sőt megengedhetőnek sem, amíg a Szlovákiából áttelepített magyarok megfelelő elhelyezése teljes egészében biztosítva nincs.

Pécs, 1947.április 15.

Dr. Kertész s.k. főispán

BML. Bvm. főisp. ált. iratok. 199/1947.

a)

Baranyavármegye főispánjától.

787/főisp. 1946.szám.

Tárgy: Cigánycsaládok telepítésének megakadályozása határrendészeti szempontból.

Baranyavármegye Földbirtokrendező Tanácsának, Pécs.

A villányi járás főjegyzője közvetlen tudomás, valamint a magyar 34/4 honvéd határ-
adás őrs és a magyar 33. honvéd határadás század parancsnokság jelentéséből is arról ér-
tesített, hogy a magyar-jugoszláv határ mentén, közelebről megjelölve „Csajra pusztán” a
földbirtokrendező tanács cigányokat telepített le.

Mivel közbiztonsági és határbiztonsági szempontból tűrhetetlen, hogy a magyar-jugo-
szláv határ mentén cigány telepítések történjenek, ezért kérem, szíveskedjék azonnal intéz-
kedni, hogy a cigánycsaládok további határmenti letelepítése beszüntetessék, a Csajra
pusztára történt telepítés pedig áttelepítés útján orvosoltassék.

Felkérem, hogy ebben az ügyben kiadandó intézkedéséről és annak mikénti végrehajtá-
sáról engem tájékoztatni szíveskedjék.

Pécs, 1946. december 4.

Dr. Kertész s.k. főispán.

b)

Országos Földhivatal

Bp. V. Nádor u. 31.sz.

Bp. 5. postafiók

Telefon: 121-928

Tárgy: A magyar-jugoszláv határon cigánycsaládok telepítésének megakadályozása.

Határidő: sürgős.

56.909/1947.

III./2

Előadó: Dr. Falkai Sándor

tü. fogalmazó, II em. 241 ajtó.

Megyei Földhivatalnak, Pécs.

Az Országos Földhivatal Baranya vármegye főispánjának ad 787/főisp. 1947.sz alatt kelt
megkereséséből arról értesült, hogy Baranya Vármegye Földbirtokrendező Tanácsa a ma-
gyar-jugoszláv határ mentén, az u.n. „Csajra pusztán” cigányokat telepített le.

Felhívom, hogy a cigányoknak a határ mentén történő további letelepítését szüntesse be,
és tegye megfontolás tárgyává, hogy a Csajra pusztára letelepített cigánycsaládoknak egy
beljebb eső vidékre telepítése – esetleg csere-áttelepítés útján – megvalósítható-e?

Jelentését jelen rendelet számára hivatkozással mielőbb terjessze fel.

E kérdésről itteni érdeklődésére hivatkozással (ad 787/főisp.1947.szám) intézkedése előtt Baranyamegye főispánját tájékoztassa.

Budapest. 1947. évi április hó 11. napján.

Ügyvezető igazgató megbízásából:

Dr. Zsolt László s.k. miniszteri titkár

BML. Bvm. főisp. ált. iratok. 787/1946.

151.

a)

Főispány úr

1948 október 4-én Alsószentmárton község ugyis mindpolitikai Testület Birot választot ugyankor Miköszünk cigányok közöt is meg kérdezés nélkül A meg jelent Hatóság közeg kijelölte a cigány Birot.

Mi dolgozo cigányok Nem akarunk ojan Birot akinem velünk érez és aki 1947 évi választásokon a 6 os lisztára Szavazot és Aki afału Nagy gazdainak kiszolgálói.

Ezért ara Kérjük Főispány urat, Hogy új választást rendeljen el és azon Mi az 1945.VIII.Tc Szelemében Szabadon nyilvánúthasonk véleményt. a Hivatkozott választási Törvény értelmében 257 Szavazatra jogosultak. Tizzázalika jelen kérelmet Alá irták és így anak Törvényes akadajanincs

ezért Kérésünket Megismételjük és vagyunk tiszteletel

Alsoszentmárton 1948 November 3 án.

Jovánovics Márk
Jovánovics Mihály
(és 38 +, illetve név.)
Jovánovics László

b)

A siklósi járás főjegyzőjétől.

5166/1948.szám.

Tárgy: Alsószentmártoni cigányok panasza bíró választással kapcsolatban.

Főispán Úr! Pécs.

F. évi október hó folyamán Alsószentmárton községben részleges tisztújítást tartottam, amelynek során községi bírót választottunk A közgyűlés után pontosan 33 tagú alsószentmártoni cigányokból álló küldöttség keresett fel, akik régi szokásaikhoz ragaszkodva arra kértek fel, hogy vegyek rész az ő „bíró” (Vajda) választásukon, indokolva azzal, hogy a „nagyságos főszolgabíró urak” a cigánybíró választásokon mindig jelen voltak. Kérésüknek eleget téve, közülük 3-at jelöltem bírói tisztségre. Az egyik 22, a másik 11, a harmadik 0 szavazatot kapott. A 22 szavazatot kapott egyént, megválasztott cigánybírónak jelentettem ki. A választás után rövidesen felkeresett egy újabb küldöttség, akik „megfellebbezték” a választást és én ígéretet tettem, hogy rövidesen újabb választást tűzök ki. F. hó 10-én a községben megjelentem, és új választást kíséreltem meg. Ismételten jelöltem 3-at közülük vajdai tisztségre, akik közül az egyik 116, a másik 96, a harmadik 1 szavazatot kapott. Az egész választás óriási ordítózások közepette, egymás szidásával és nagy szitkozódással folyt le és

miután a 96 szavazatot kapott bírójelölt csoportja hangosabb és veszedelmesebb volt, ha a legtöbb szavazatot kapottat jelölöm ki bírónak és egyáltalában közülük bárkit választottak volna a verekedést és napirenden lévő veszekedéseket elkerülni nem lehetett volna. Ezekután közöltem velük, hogy ők község-szervezetileg Alsószentmárton községhez tartoznak, amely községnek törvényesen megválasztott községi bírója van, annak engedelmeskedjenek, és ha majd ők politikailag és társadalmilag is kissé érettek lesznek, akkor majd választunk bírót.

Jelentem, hogy az ő bíróválasztásuknak semmi közjogi alapja nincsen és ha ők mégis akarnak Vajdát választani ez az ő belső ügyük.

Siklós, 1948. évi december hó 15.

Vezekényi Béla s.k. járási főjegyző

BML. Bvm. főisp. ált. iratok. 752/1948.